

Stijgende prijzen; pech voor de aannemer?

In 2004 merkte Europa voor het eerst de invloed van de groeiende Chinese economie door een aanzienlijke stijging van staalprijzen. Inmiddels is duidelijk dat dit een voorbode was van een stijging van de kosten van allerhande grondstoffen en materialen. Kunnen en mogen aannemers deze prijsstijgingen doorberekenen aan hun opdrachtgevers?

Een overeenkomst, en dus ook de overeengekomen aanneemsom, is bindend. In sommige gevallen heeft de aannemer (op grond van §47 UAV 1989 of art. 7:753 Burgerlijk Wetboek) toch recht op bijbetaling, namelijk indien sprake is van kostenverhogende omstandigheden. Onder kostenverhogende omstandigheden worden verstaan: 'Omstandigheden die (A) van dien aard zijn dat bij het tot stand komen van de overeenkomst geen rekening hoeft te worden gehouden met de kans dat zij zich zouden voordoen, die (B) de aannemer niet kunnen worden toegerekend en die (C) de kosten van het werk aanzienlijk verhogen.'

Dat stijgende prijzen de aannemer niet kunnen worden toegerekend, spreekt voor zich. De aannemer heeft daarop geen enkele invloed. Het zijn ook voor de aannemer externe (en ongewenste) factoren.

In het recente verleden zijn, door de Raad van Arbitrage voor de Bouw en door rechtbanken, meerdere vonnissen gewezen over stijgende staalprijzen. Daarin is uitgemakkt dat de stijging van de staalprijzen destijds (in 2004) een omstandigheid was die van dien aard was de aannemer daarmee geen rekening had hoeven houden. In de huidige markt zal dat niet snel meer worden aangenomen omdat de prijzen immers al geruime tijd stijgen.

Of er sprake is van een aanzienlijke stijging van de kosten van het werk is afhankelijk van twee parameters. Ten eerste de stijging van het in de aanneemsom begrepen bedrag voor het desbetreffende materiaal. In

mr. P.F.M. Verstegen
advocaat en procureur
bij Heijltjes advocaten te
Nijmegen.

E-mail:
verstegen@heijltjes.nl

de regel wordt ervan uitgegaan dat de eerste 10% van de prijsstijging tot het ondernemersrisico van de aannemer behoort. Ten tweede geldt dat het meerdere (boven het ondernemersrisico) pas voor vergoeding in aanmerking komt als er ook sprake is van een aanzienlijke verhoging van de totale aanneemsom, dat wil zeggen met ten minste enkele procenten. Een exact percentage is niet te geven, maar door diverse schrijvers wordt een percentage van 4 genoemd.

Het criterium dat de prijsstijging aanzienlijk dient te zijn kan nadelig uitpakken voor een aannemer die aan een leverancier moet toegeven dat diens kostprijs procentueel wel aanzienlijk is gestegen terwijl de totale aanneemsom procentueel niet sterk stijgt door de stijging van één bepaalde post. In dat geval heeft de leverancier wel recht op bijbetaling maar de aannemer zelf niet.

De aannemer dient eventuele aanspraken wel tijdig te melden. Indien de kostenverhogingen pas maanden later worden voorgelegd, heeft de aannemer zijn recht op bijbetaling verwerkt en zal hij zelf de gevolgen van de prijsstijgingen moeten dragen, tenzij hij in de overeenkomsten met zijn leveranciers en onderaannemers het recht om prijsstijgingen – ook al zijn deze onvoorzien – door te berekenen heeft uitgesloten.

MEESTERS IN DE BOUW